

Projekt

z dnia 23 stycznia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WARCE**

z dnia 31 stycznia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób
doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) i art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1449 ze zm) Rada Miejska w Warce uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030 w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Środki na realizację niniejszego programu pochodzą z budżetu Gminy Warka.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Warki.

§ 4. Traci moc Uchwała Nr XXIX/205/20 Rady Miejskiej w Warce z dnia 26 listopada 2020r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Warka na lata 2021-2024

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 roku.

Załącznik do Uchwały Nr.....

Rady Miejskiej w Warce

z dnia.....

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE WARKA
na lata 2024-2030**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne.....	7
II. Odbiorcy programu.....	8
III. Realizatorzy programu.....	9
IV. Diagnoza przemocy domowej w Gminie Warka.....	9
V. Analiza SWOT.....	12
VI. Cele i założenia programu.....	14
VII. Zakładane efekty programu.....	15
VIII. Zadania do realizacji.....	16
IX. Monitoring i ewaluacja.....	20
X. Środki finansowe na realizację programu.....	21

WSTĘP

Opracowanie i realizacja Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Powyższy akt prawny określa szczegółowo zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej.

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy ofiarom i sprawcom, konieczne jest na wstępie zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym zagadnieniem. Zgodnie z definicją, zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej - **przemoc domowa** jest to *jednorazowe albo powtarzające się działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;*

Definicję osoby doznającej przemocy domowej znajdujemy w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu domowej. Poprzez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,*
- c) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- d) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*

e) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

f) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletniego

- wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób doznających przemocy.

Stosowanie przemocy jest przestępstwem ściganym z urzędu kwalifikowanym z art. 207 ustawy kodeks karny, który stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15 lat.

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

1. **Przemoc fizyczna** – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym.

2. **Przemoc psychiczna** – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różnorodne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągła krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie, odmawianie pożywienia, zmuszanie do wykonywania upokarzających czynności, sprowadzanie do domu osób nieakceptowanych przez domowników. Przemoc psychiczna może polegać również na niszczeniu przedmiotów mających wartość dla osoby poniżanej,

zmuszaniu jej do opuszczania domu itp. Przemoc psychiczna nie pozostawia śladów widocznych „gołym okiem”, nie ma dla niej skali aby można było ustalić rozmiar krzywdzenia psychicznego.

3. **Przemoc seksualna** – to zmuszenie osoby (ofiary) do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji gdy obawia się odmówić sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet, jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.

4. **Przemoc ekonomiczna** – działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem przemocy ekonomicznej jest odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.

5. **Zaniedbanie** – zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji opartej na zależności w szczególności: rodzic - dziecko, opiekun – osoba nieporadna (z uwagi na wiek lub niepełnosprawność). Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych i emocjonalnych osoby zależnej oraz brak zapewnienia właściwej uwagi, troski, opieki ze strony osób najbliższych.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy domowej jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy.

W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.

2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznaną krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.

3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły

i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia.

Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Skutki przemocy:

1. **Skutki indywidualne** – osoby uwikłane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa.

Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci - ofiar przemocy – skutkiem może być śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstw, trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki psychoaktywne, uzależnienie, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym.

Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może też być bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

2. **Skutki społeczne** – przemoc domowa dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób liczba osób pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie rozszerza się na osoby obce.

Dorośli, którzy doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się na następne pokolenia.

3. Skutki ekonomiczne – Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy domowej.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest świadomość, że:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.

Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy domowej.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona osób doznających przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Warka.

I. PODSTAWY PRAWNE

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030 stanowi realizację uregulowania zawartego w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn.zm.), zgodnie z którym:

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej*

i ochrony osób doznających przemocy domowej;

- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;*
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;*
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.*

Program będzie realizowany w oparciu o następujące przepisy prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.)
2. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
3. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r.
4. Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2023r. poz. 901 z późn.zm.)
5. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 z późn.zm)
6. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 171 z późn.zm.)
7. Ustawę z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn.zm.)
8. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn.zm.)
9. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks Postępowania Karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375 z późn.zm.)
10. Ustawę z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 40 z późn.zm.)
11. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2123 z późn.zm)

II. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Warka, a w szczególności:

1. Osób zagrożonych przemocą domową.

2. Osób doświadczających przemocy domowej.
3. Osób stosujących przemoc domową.
4. Świadców przemocy domowej.
5. Podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, których obszarem działania jest Gmina Warka.

III. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce oraz Zespół Interdyscyplinarny przy nim działający przy współpracy z:

1. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce.
2. Urzędem Miejskim w Warce.
3. Placówkami oświatowo-wychowawczymi, takimi jak:
 - a) szkoły,
 - b) przedszkola,
 - c) świetlice opiekuńczo-wychowawcze.
4. Centrum Sportu i Rekreacji w Warce.
5. Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Warce.
6. Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „TECZA” w Warce.
7. Sądem Rejonowym w Grójcu.
8. Prokuraturą Rejonową w Grójcu.
9. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu.
10. Komendą Powiatową Policji w Grójcu.
11. Komisariatem Policji w Warce
12. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Warce.
13. Kościołami.
14. Organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie prewencji.

IV. DIAGNOZA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE WARKA

Opracowanie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030 poprzedzone zostało

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających
przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030

rozpoznaniem skali zjawiska przemocy w Gminie Warka przygotowanym na podstawie danych gromadzonych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny przy nim działający.

Cele i kierunki działania określone w programie mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom. Realizacja programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w Gminie Warka.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce wspiera także finansowo rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej. W 2021 r. nie żadna z rodzin nie zwróciła się z prośbą o pomoc finansową. Natomiast w latach 2022 - 2023 liczba rodzin z problemem przemocy utrzymała się na tym samym poziomie, co przedstawia poniższa tabela.

Rodziny, którym w latach 2021 – 2023 Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce przyznał pomoc finansową z powodu wystąpienia przemocy w rodzinie

Powód przyznania pomocy	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Przemoc w rodzinie	0	1	1

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warce

Mimo, że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze, to o przemocy domowej mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Zmniejszenie rozmiarów przemocy domowej i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania wielu służb i organizacji.

Procedura „Niebieskie Karty” jest przykładem łączenia kompetencji różnych służb.

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających
przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030

Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systematycznego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedur i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową.

W Gminie Warka przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej działa Zespół Interdyscyplinarny. Kompleksowe działanie specjalistów z różnych dziedzin, na rzecz rodzin dotkniętych problemem gwarantuje szybki przepływ informacji, wielodyscyplinarną pomoc, a tym samym podejmowanie skutecznych działań pomocowych.

Pracę Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy Warka przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 1. Liczba prowadzonych „Niebieskich Kart”.

Rok działania	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę	20	11	18
Liczba „Niebieskich Kart-A”, które zostały założone w toku trwania tej samej procedury	4	1	4
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-C” przez członków zespołu dyscyplinarnego/grupy robocze	24	10	19
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-D” przez członków zespołu dyscyplinarnego/grupy robocze	8	9	17
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	20	11	18

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Tabela 2. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Rok działania	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	6	4	11
Liczba utworzonych grup roboczych	20	11	17
Liczba posiedzeń grup roboczych	106	78	104

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

Analiza powyższych danych wskazuje, że zjawisko występowania przemocy w Gminie Warka w latach 2021-2023 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty” nie odzwierciedla jednak istoty problemu przemocy występującej na terenie gminy Warka. Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” to początek podjętych działań. Każdy z realizatorów Programu ma w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy domowej działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów. Zastosowanie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Przemoc domowa to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc domowa występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie tego zjawiska. Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć.

V. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza problemu przemocy domowej, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających
przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030

strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Warka. Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

<u>MOCNE STRONY</u>	<u>SŁABE STRONY</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie i działanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych, a także instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy; • Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia; • Baza instytucji wspierających rodzinę (M-GOPS, Policja, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne, itp); • Wyspecjalizowana kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy; • Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca problemu przemocy domowej i reagowanie na sytuacje przemocowe; • Upowszechnianie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych działań informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy; • Opracowany Gminy program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka; • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty; 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie; • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodzinny) – dojazd do okolicznych miast, długi termin oczekiwania na wizytę; • Brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy; • W rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły/nauczyciela; • Wyczuwana bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i niechęć do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów; • Zbyt małe zaangażowanie przedstawicieli niektórych instytucji zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
<u>SZANSE</u>	<u>ZAGROŻENIA</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością zarządzanie budżetem domowym; • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca liczba osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych; • Niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-

**Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających
przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030**

<ul style="list-style-type: none">• Zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla ofiar przemocy domowej;• Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez Grupy Diagnostyczno-Pomocowe;• Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej;• Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa;• Zatrudnienie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;	<ul style="list-style-type: none">terapeutycznych kierowanych do sprawców przemocy;• Niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodzin, stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych;• Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc;• Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu;• Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów;• Zanik więzi i tradycji rodzinnych- „zbyt duże tempo życia”;• Utrzymujące się w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy oraz przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej;• Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);• Ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę;
--	--

VI. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz ochrona i udzielenie wsparcia dla ofiar przemocy domowej. Program ma także na celu podnoszenie świadomości społecznej i zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom dotkniętych tym problemem poprzez spójne działanie wszystkich zaangażowanych służb.

Cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości wobec zjawiska przemocy domowej, zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy domowej;

2. Rozwijanie profilaktyki przemocy domowej adresowanej do różnych grup społecznych, stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury, itp.;
3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowej;
4. Zwiększenie dostępności i efektywności pomocy niesionej osobom doświadczającym przemocy domowej w zależności od ich sytuacji i potrzeb poprzez rozwój różnorodnych form wsparcia socjalnego, pomocy finansowej, pracy socjalnej, poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, interwencji kryzysowej i psychoterapii.

VII. ZAKŁADANE EFEKTY PROGRAMU

Głównym zakładanym efektem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy.

Wśród zakładanych efektów realizacji Programu znajdują się:

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec problemu przemocy domowej i innych doświadczeń kryzysowych.
2. Spadek liczby przypadków przemocy domowej.
3. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą domową podejmowane są wielokrotnie.
4. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom doświadczającym kryzysów życiowych oraz sprawcom przemocy domowej.
5. Poszerzenie świadomości społecznej w zakresie dostępnych form pomocy i instytucji działających w tym zakresie.
6. Dotarcie z różnymi formami pomocy do grup i środowisk marginalizowanych i pozbawionych dostępu do pomocy specjalistycznej.
7. Współpraca pomiędzy specjalistami, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób doświadczających przemocy.

VIII . ZADANIA DO REALIZACJI

L.p.	ZADANIE	DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY
1.	Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy Warka na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy domowej wśród lokalnej społeczności. - Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. - Umieszczenie informacji na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Warce i M-GOPS w Warce. 	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce - Urząd Miejski w Warce - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce - Placówki oświatowe - Komisariat Policji w Warce
2.	Tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i efektywności i efektywności prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny działań	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej. - Podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą. - Praca Zespołu Interdyscyplinarnego i wykonywanie czynności zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej. 	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce - Placówki oświatowe - Komisariat Policji

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030

	<p>w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inicjowanie i prowadzenie procedury Niebieskiej Karty. - Praca Grup Diagnostyczno - Pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin, w których dochodzi do przemocy. - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. - W ramach profilaktyki inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, rozpowszechnianie wiedzy poprzez prelekcje, spotkania z osobami z zewnątrz z dziećmi i młodzieżą szkolną a także z rodzicami. - Organizowanie konkursów i spotkań dla młodzieży szkolnej w ramach profilaktyki przemocy, aby uwrażliwić młodzież na potrzeby rówieśników oraz innych osób. - Realizacja programów 		<p>w Warce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starostwo i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu
--	---	---	--	---

		<p>zewnątrznych.</p> <ul style="list-style-type: none">- Organizowanie porad psychologicznych i prawnych dla osób dotkniętych problemem przemocy oraz porad psychologicznych dla sprawców przemocy.- Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.- Motywowanie sprawców przemocy nadużywających alkohol do podjęcia leczenia odwykowego.- Kierowanie wniosków do GKRPA o podjęcie działań w stosunku do osób nadużywających alkoholu.- Przekazanie do organów ścigania (Prokuratury, Policji) zawiadomień o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy domowej.- Współdziałanie ze		
--	--	--	--	--

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030

		Starostwem i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej.		
3.	Zapewnienie schronienia i pomocy ofiarom przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, Ośrodkami Interwencji Kryzysowej. - Organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb i możliwości). - Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy. - Udzielanie pomocy finansowej. 	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce - Komisariat Policji w Warce - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce
4.	Podniesienie poziomu wiedzy oraz umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Systematyczne szkolenia dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Dgiagnostyczno-Pomocowych. - Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń 	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce

		między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. - Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.		
--	--	---	--	--

IX. MONITORING I EWALUACJA

Systematyczne prowadzenie monitoringu i ewaluacji Programu pozwoli na ocenę podejmowanych działań oraz sprawdzenie czy zostały zrealizowane zakładane cele, czy osiągnięto przewidywane efekty jego realizacji. Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w Gminie Warka i pojawiających się potrzeb. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji oraz planowanie dalszych działań, a także doskonalenie dotychczasowych.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba protokołów z zebrań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba sprawozdań z prac Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych,
- liczba udzielanych porad, konsultacji, osób korzystających z porad specjalistycznych w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Warce,
- liczba postępowań wobec sprawców przemocy,

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030

- liczba przeprowadzonych szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Warka, zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Monitorowanie i ewaluację Programu będzie prowadził Zespół Interdyscyplinarny wraz z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Warce we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Dyrektora Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warce w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Warce sprawozdania z realizacji Programu oraz poprzez przedkładanie przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Warce działającego przy Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Warce corocznie w terminie do dnia 31 marca Burmistrzowi Warki sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

X. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Środki finansowe na realizację zadań określonych w Gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030 określa każdego roku uchwała budżetowa Gminy Warka.

Uzasadnienie

Na podstawie znowelizowanych przepisów prawnych „przemoc w rodzinie” została zastąpiona pojęciem „przemoc domowa”. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy. W związku z powyższym należy przyjąć Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030, który przedstawia zadania własne Gminy wynikające przede wszystkim z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) oraz Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego Uchwałą Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r.

Uzasadnienie

Na podstawie znowelizowanych przepisów prawnych „przemoc w rodzinie” została zastąpiona pojęciem „przemoc domowa”. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy. W związku z powyższym należy przyjąć Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej w Gminie Warka na lata 2024-2030, który przedstawia zadania własne Gminy wynikające przede wszystkim z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) oraz Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego Uchwałą Rady Ministrów nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r.